

Анотації ДВВ освітніх програм 2023-2024 н.р.

Третій (доктор філософії) рівень вищої освіти

Назва дисципліни	Усна історія в епоху змін
Рівень вищої освіти	третій (доктор філософії)
Кількість кредитів ECTS	5

**Мета дисципліни** полягає у визначенні історії становлення та сучасного значення усної історії як окремого напрямку та методу історичних досліджень.

**Завдання дисципліни:**

- визначення сучасного трактування терміну «усна історія»;
- з'ясування місця та ролі усної історії в підготовці історичних досліджень;
- характеристика типології сучасного інтерв'ю;
- визначення можливих варіантів практичного застосування усно історичних досліджень;
- знайомство із здобутками усної історії в сучасному вітчизняному історичному наративі.

**Стислий зміст:**

Сучасне трактування терміну «Усна історія». Особливості становлення усної історії як окремого напрямку історичних досліджень. Типологія сучасних підходів до проведення інтерв'ю та їх види. Особливості розвитку усної історії на пострадянському просторі. Застосування методів усної історії в Україні на сучасному етапі. Методика проведення усно історичних досліджень. Значення усно історичних досліджень в сучасних умовах повномасштабної російської агресії.

**Методи контролю:**

Усне та письмове опитування; участь у дискусії та круглих столах; тестування, інтерв'ювання, залік.

**Хто викладає дисципліну:**

Докашенко Г.П., д.іст.н, професор

Назва дисципліни **Україна та Росія: різні історичні долі**

Рівень вищої освіти третій (доктор філософії)

Кількість кредитів ECTS 5

**Мета дисципліни** полягає у визначенні різних історичних долі України та Росії, формуванні у аспірантів знань, необхідних для розуміння місця України у смугі грандіозної битви між Європою і Азією, яке обумовило її драматичну долю.

Завдання дисципліни:

- Окреслити комплексну природу, складність, логіку і закономірності розвитку двох держав Східної Європи – України і Росії. Критично оцінити соціально-політичні, економічні, культурні події та явища;
- Виявити, ідентифікувати, класифікувати типи державності та способи виробництва;
- Створити уяву про споконвічну приналежність України до європейської цивілізації ;
- Організувати та реалізувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення з історії, зокрема з питань різних історичних долі України та Росії.

**Стислий зміст:** Протистояння між Заходом і Сходом. Боротьба між свободою і рабством, між вільною і примусовою працею, між європейським та азійським способами виробництва. Азійський та європейський типи державності. Європейський та азійський способи виробництва. Україна і Європа. Євразійська цивілізація і Росія. Тоталітаризм.

Дисципліна викладається в рамках проекту Еразмус+ «Академічна протидія гібридним загрозам».

**Методи контролю:**

Усне та письмове опитування; участь у дискусії та круглих столах; тестування, лабораторні заняття, залік.

**Хто викладає дисципліну:**

Бровендер Ю.М., д. іст. н., проф.

Назва дисципліни	<b>Літературні твори як історичне джерело ( на матеріалах письменників-шістдесятників)</b>
Рівень вищої освіти	третій (доктор філософії)
Кількість кредитів ECTS	5

**Мета дисципліни** полягає у з'ясуванні й об'єктивному висвітленні передумов і причин зародження літературного шістдесятництва в Україні через вивчення їх літературних творів.

**Завдання дисципліни:**

- розкрити природу внутрішніх та зовнішніх чинників, що зумовили зародження літературного шістдесятництва в хронологічних межах «відлиги»;
- з'ясувати мету та особливість дії механізму лібералізації у сфері літературної творчості як складової загальноісторичного процесу цього часу;
- встановити чисельний склад української літературної інтелігенції, її віковий ценз та регіональну дислокацію як чинників для формування письменницького шістдесятництва;
- використовуючи літературні твори як історичне джерело довести, що шістдесятництво як суспільне явище в період десталінізації не виступало джерелом політичної конфронтації;
- знайти та підтвердити документально причини поступового відмежування частини представників українського письменства від ідеології «відлиги» у зв'язку з компартійним висновком про повну й остаточну перемогу соціалізму.

**Стислий зміст:**

Українське письменництво на етапі десталінізації суспільства. Процес зародження та формування літературного шістдесятництва як нового суспільного явища. Художні тексти як джерело на кшталт усної історії. Співвідношення об'єктивності та суб'єктивності в позиції автора. Етапи розвитку стосунків літературної інтелігенції й влади у межах цього етапу радянської історії та відображення його в текстах. Літературна творчість шістдесятників на теренах світоглядних суперечностей. На основі аналізу змісту художніх текстів письменників спроба довести поступове розчарування письменників у потенційних можливостях «відлиги».

**Методи контролю:**

Усне та письмове опитування; участь у дискусії та круглих столах; тестування, інтерв'ювання, залік.

**Хто викладає дисципліну:**

Муратова О.В., к. іст. н., доцент

Назва дисципліни                      Актуальні питання археології Східної України

Рівень вищої освіти                      третій (доктор філософії)

Кількість кредитів ECTS              5

**Мета дисципліни** полягає у розкритті сучасних теоретичних знань з археології Східної України, особливостей матеріальної і духовної культури давніх спільнот на теренах східноукраїнського регіону, а також у закладанні основ для подальшого накопичення конкретно-історичних знань і навичок для успішного використання їх у професійній діяльності, в т.ч. у дослідженні проблем археології і давньої історії України.

#### **Завдання дисципліни:**

- Окреслити комплексну природу, складність, логіку та закономірності розвитку давніх суспільств на теренах Східної України, критично оцінити наукові підходи до проблем історичного розвитку масивів населення східноукраїнського регіону у давнину;
- Визначити та класифікувати найбільш актуальні питання археології Східної України;
- Створити уявлення про шляхи вирішення актуальних питань археології України шляхом знайомства з методами археологічного пізнання;
- Організувати та реалізувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення з давньої історії та археології східноукраїнського регіону.

#### **Стислий зміст:**

Проблема охорони археологічної спадщини на Сході України. Археологічна періодизація та хронологія пам'яток Східної України. Дискусія про час і шляхи первинного заселення людиною території Східної України. Актуальні питання археології палеоліту Східної України. Актуальні питання археології мезоліту та неоліту Східної України. Актуальні питання археології енеоліту Східної України. Проблема періодизації бронзового віку Східної України. Проблема розробки мідних руд Донбасу в допізньобронзовий час. Теоретичні основи проблеми металовиробництва Донецького гірничо-металургійного центру доби бронзи. Місто Гелон Геродота на сході України. Поховальні пам'ятки скіфської аристократії у східноукраїнському лісостепу

#### **Методи контролю:**

Усне та письмове опитування; участь у дискусії та круглих столах; тестування, лабораторні заняття, залік.

#### **Хто викладає дисципліну:**

Бровендер Ю.М., д. іст. н., проф.